

KVALITETSDEKLARATION

Konjunkturstatistik, löner för landsting (KLL)

Ämnesområde

Arbetsmarknad

Statistikområde

Löner och arbetskostnader

Produktkod

AM0109

Referenstid

2019 Månad

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	4
2 Tillförlitlighet	5
2.1 Tillförlitlighet totalt	5
2.2 Osäkerhetskällor	5
2.2.1 Urval	5
2.2.2 Ramtäckning	5
2.2.3 Mätning	5
2.2.4 Bortfall	5
2.2.5 Bearbetning	6
2.2.6 Modellantaganden	6
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	6
3 Aktualitet och punktlighet	6
3.1 Framställningstid	6
3.2 Frekvens	6
3.3 Punktlighet	6
4 Tillgänglighet och tydlighet	6
4.1 Tillgång till statistiken	6
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	6
4.3 Presentation	7
4.4 Dokumentation	7
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	7
5.1 Jämförbarhet över tid	7
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	7
5.3 Sam användbarhet i övrigt	7
5.4 Numerisk överensstämmelse	8
Allmänna uppgifter	9
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	9
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	9
C Bevarande och gallring	9
D Uppgiftsskyldighet	9
E EU-reglering och internationell rapportering	9
F Historik	9
G Kontaktuppgifter	9

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Den månadsvisa konjunkturlönestatistiken är en del av den officiella lönestatistiken och huvudsyftet är att mäta löneökningstakten i ekonomin.

Löneökningstakten i landstingskommunal sektor mäts med hjälp av genomsnittlig månadslön. Undersökningen belyser även utvecklingen av arbetade timmar och antal anställda.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistiken används främst som underlag för ekonomisk analys av löneutveckling, konjunkturbedömningar, och beräkning av arbetsinsats. Viktiga användare är:

- Medlingsinstitutet som har som en av sina huvuduppgifter att verka för en väl fungerade lönebildning, som bygger på att den internationellt konkurrensutsatta sektorn är normerande. Det betyder att löneökningstakten inom industrin ska vara en norm för den övriga arbetsmarknaden, och att löneökningstakten anpassas till våra viktigaste konkurrentländer. Information från konjunkturlöneundersökningarna är en viktig källa för att verka för detta ändamål.
- Konjunkturinstitutet som använder konjunkturlönestatistiken som ett av underlagen vid rapporter om konjunkturläget och vid prognoser.
- Riksbanken som använder den månatliga konjunkturlönestatistiken som bas för sina löpande prognoser för löneutvecklingen i den svenska ekonomin.
- SCB:s enhet för Nationalräkenskaper som använder arbetade timmar och antal anställda för beräkning av arbetsinsatsen (arbetade timmar och antal sysselsatta) i Nationalräkningarna. Vidare används arbetade timmar i fastprisberäkningarna av produktionsvärdet som är en viktig del i både konsumtions- och produktionsberäkningarna.

Konjunkturstatistik, löner för kommuner ger även tillsammans med konsumentprisindex (KPI) underlag för löneförhandlingar.

1.2 Statistikens innehåll

De statistiska målstorheter som skattas är genomsnittlig månadslön, arbetade timmar, och antal anställda.

1.2.1 Objekt och population

Målpopulationen omfattar samtliga anställda inom Sveriges 20 landsting och som följer kollektivavtalet Allmänna Bestämmelser (AB). Den sammanfaller med intressepopulationen med undantaget för Region Gotland, som ansvarar för både primärkommunala- och landstingskommunala uppgifter, där hela regionen ingår i kommunstatistiken. Anställda i landstingsägda stiftelser och bolag ingår inte, då dessa räknas till den privata sektorn.

Observationsobjekten är samma som målobjekten och intresseobjekten, det vill säga individer. Rapporteringsobjekt är landstingen.

1.2.2 Variabler

De viktigaste målvariablerna är

- Teoretisk lönesumma
- Antal årsarbetare
- Arbetade timmar
- Antal anställda

Teoretisk lönesumma är för månadsavlönade summan av överenskommen fast kontant lön, inklusive fasta tillägg. Rörliga tillägg såsom t.ex. ersättning för obekvämt arbetstid, övertid, jour och beredskap ingår inte i den teoretiska lönesumman.

Antal årsarbetare redovisas för månadsavlönad utifrån överenskommen sysselsättningsgrad. En anställd som har en överenskommen sysselsättningsgrad på 30 % och en anställd som har en överenskommen sysselsättningsgrad på 70 % utgör tillsammans en årsarbetare.

Arbetade timmar är faktiskt arbetad tid.

Antal anställda utgörs av samtliga landstingsanställda som följer kollektivavtalet Allmänna Bestämmelser.

Observationsvariablerna är desamma som målvariablerna och intressevariablerna.

1.2.3 Statistiska mått

De statistiska måtten är antal, summa och medelvärde.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas enligt:

- Total genomsnittlig månadslön för månadsanställda i landstingskommunal sektor.
- Totalt antal anställda, månadsavlönade, i landstingskommunal sektor, uppdelat på hel- och deltidsanställda.
- Totalt antal arbetade timmar i landstingskommunal sektor uppdelat på månadsavlönade och timavlönade

1.2.5 Referenstider

Både populationen och variablernas referenstid är månad.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken baseras på uppgifter från landstingens lönesystem. Alla landsting undersöks, risk för över- och undertäckning bedöms som låg. Objektsbortfall har inte förekommit i undersökningen de senaste tio åren. Tillförlitligheten i resultat från undersökningen anses god.

2.2 Osäkerhetskällor

Osäkerheten bedöms generellt som låg för osäkerhetskällorna. Inga studier har gjort för att kvantifiera dessa utöver uppmätt bortfall.

2.2.1 Urval

Konjunkturstatistiken för landsting är en totalundersökning och därmed inte behäftad med urvalsosäkerhet.

2.2.2 Ramtäckning

Viss övertäckning kan förekomma avseende timanställda som slutat och ännu inte rensats ut ur lönesystemen, samt anställda som slutat och får retroaktiv lön i efterhand. Ingen känd övertäckning förekommer.

Undertäckning utgörs av nyanställda personer som inte hunnit bli registrerade i löneregistren. Undertäckningsobjekt går inte att identifiera. Osäkerheten p.g.a. täckningsfel bedöms som låg.

2.2.3 Mätning

Underlaget till statistiken samlas in via SCB:s webinsamlingssystem. Där kan uppgiftslämnarna välj mellan att fylla i elektronisk blankett, eller skicka en fil. Majoriteten lämnar sina uppgifter via fil som tas ut från uppgiftslämnarnas lönesystem. Eftersom uppgifterna hämtas från lönesystemen bedöms tillförlitligheten vara god.

Erfarenhet från granskningen visar att vid månader som infaller vid avtalsrevideringstidpunkter kan uppgifter om de nya lönerna lämnas för samma månad som det utbetalats retroaktiva löner för. Det blir då en dubbelräkning av löneökningen om de retroaktiva beloppen aggregeras till lönesumman. Om misstanke föreligger om dubbelräkning görs en manuell imputering där lönenivån justeras till rimlig nivå efter kontroll med uppgiftslämnaren.

2.2.4 Bortfall

Bortfall utgörs av landsting från vilka mätvärden saknas helt (objektsbortfall) eller delvis (partiellt bortfall). Det partiella bortfallet uppstår i samband med att någon uppgift bedöms vara felaktig. Uppgiftslämnaren återkontaktas i dessa fall och om ingen rättning fås behandlas uppgiften som partiellt bortfall. Inget objektsbortfall förekom under 2018. Vid endast ett tillfälle under 2018 uppstod partiellt bortfall för variabeln arbetade timmar. Imputeringar av antal arbetade timmar och årsarbetare avseende tim- och månadsavlönade görs med linjär regression på aktuell månadsfil.

Osäkerheten p.g.a. bearbetningsfel bedöms som låg.

2.2.5 Bearbetning

Uppgiftslämnarna skickar in aggregerade uppgifter via fil uttagen ur lönesystemet eller som ifylld webbenkät. Inkommet material genomgår en maskinell granskning. Rimlighetskontroller av uppgifter genomförs i olika summeringar/bearbetningar samt i jämförelser av månadens resultat mot tidigare månader och år.

2.2.6 Modellantaganden

Vid partiellt bortfall genomförs imputeringar. De utförs med linjär regression på aktuell månadsfil. Förklaringsgraden i modellen är hög och imputeringar kontrolleras efteråt av handläggare. Imputeringar för undersökningens variabler är litet i förhållande till populationen. Osäkerheten på grund av modellantaganden bedöms vara låg.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Endast slutlig statistik redovisas.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Statistiken har en framställningstid på cirka två månader.

Uppgiftsinsamlingen och granskningen avslutas efter cirka 50 dagar från mätperiodens slut, publicering sker efter ytterligare 10 dagar.

Framställningstiden har varit densamma under lång tid och inga planer finns på några förändringar.

3.2 Frekvens

Periodiciteten för målstorheternas referenstid är månad, även undersökningens uppgiftsinsamling och statistikens redovisning sker månadsvis.

3.3 Punktlighet

Statistiken för 2018 publicerades i enlighet med gällande publiceringsplaner. Aktuella publiceringsplaner för 2019 års statistik finns på SCB:s webbplats.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Undersökningen redovisas huvudsakligen i det statistiska meddelandet AM 49 som går att nå via SCB:s webbplats, www.scb.se/AM0109. Tabeller med genomsnittlig månadslön och antal arbetade timmar presenteras också på produktsidan. Den genomsnittliga månadslönen går även att hämta från Statistikdatabasen. Utöver detta görs sammanställningar för olika intressenter exempelvis Konjunkturinstitutet och Riksbanken.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

SCB kan på beställning utföra specialbearbetningar av primärmaterial.

4.3 Presentation

Undersökningen presenteras i form av tabeller och tidsserier.

4.4 Dokumentation

Framställningen av statistiken och mikrodata beskrivs i *Statistikens framställning (Staf)*. Statistikens kvalitet beskrivs i föreliggande dokument. Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i *Dokumentation av mikrodata (MetaPlus)* som kan nås på www.metadata.scb.se under Konjunkturlöner landsting (KLL).

Samtliga dokumentationer är tillgängliga på SCB:s webbplats.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

1999 tog SCB över produktionsansvaret från dåvarande Landstingsförbundet för denna undersökning. Att konjunkturstatistiken sedan dess avser samtliga landsting samt att skillnader i imputeringsförfaranden etc. kan finnas, gör att jämförelser bakåt i tiden måste tolkas med stor försiktighet.

En viktig faktor för jämförbarhet mellan år och över tid är populationsförändringar. Skifte av huvudmän mellan år och månader kan ha påverkan på undersökningens variabler. Större populationsförändringar kommenteras i SM och tabeller.

En stor populationsförändring skedde januari 2001, då bolagiserade delar inom landstingssektorn överfördes till den privata sektorns statistik

2008 upphör insamlingen av anställda i arbetsmarknadspolitiska program (BEA-anställda). I samband med denna förändring tillkom fyra variabler: sjuklön, rörliga tillägg, avtalad tid och engångsbelopp. Dessa fyra variablerna samlas in av Konjunkturstatistik, löner för landsting och används till Labor Cost Index (LCI). Därutöver upphörde insamlingen av uppgifterna om anställningsform uppdelat på kön, visstid eller tillsvidareanställning.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Förutom konjunkturstatistik för landstingskommunal sektor (KLL) producerar även SCB konjunkturstatistik över löner för statlig, primärkommunal och privat sektor. Begrepp och metoder mellan landstingskommunal och primärkommunal sektors undersökningar är till stor grad identiska. Av de fyra konjunkturundersökningarna är det enbart konjunkturstatistik för privat sektor som är urvalsundersökning, övriga är totalundersökningar.

För privat sektor redovisas den genomsnittliga månadslönen såväl med som utan rörliga tillägg för tjänstemän. För arbetare redovisas istället timlönen.

Vid jämförelser av löneutvecklingen mellan olika sektorer och år bör hänsyn tas till att lönerrevisioner sker vid olika tidpunkter beroende på olika avtal.

5.3 Sammanvändbarhet i övrigt

En gång per år publicerar SCB lönestrukturstatistik för landstingskommunal sektor. KLL samlar in aggregerade uppgifter medan lönestrukturstatistiken är individbaserad. Begreppet genomsnittlig månadslön skiljer sig mellan

undersökningarna. Istället för månadslönen i strukturstatistiken, bör grundlönen i samma undersökning användas vid jämförelser med KLL. Inom arbetsmarknadsområdet finns det flera undersökningar som mäter, antal anställda och arbetade timmar för landstingssektorn.

Arbetskraftsundersökningarna (AKU) är en av dessa och publicerar statistik över sysselsättningen för hela arbetsmarknaden. Kortperiodisk sysselsättningsstatistik för hela arbetsmarknaden produceras kvartalsvis. Skillnader i antal anställda och timmar beror på olika populationsavgränsningar och olika mätmetoder.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Begreppet genomsnittlig månadslön skiljer sig mellan KLL och strukturlöneundersökningen för landstingskommunal sektor. Grundlönen definieras som fast lön plus fasta tillägg i KLL medan månadslönen i strukturlönestatistiken även inkluderar rörliga tillägg och förmåner. Inga brister har noterats vad gäller den numeriska överensstämmelsen mellan olika statistikvärden.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter ([SCB-FS-2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)).

Ingen behandling av personuppgifter förekommer.

C Bevarande och gallring

Bevarandebehov är under utredning.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken ([SFS 2001: 99](#)) och ([SCB-FS 2011:14](#)).

E EU-reglering och internationell rapportering

Undersökningen är inte EU-reglerad.

F Historik

Kortperiodisk löne- och sysselsättningsstatistik började produceras av Kommunförbundet 1991. 1999 övertog SCB ansvaret för undersökningen med namnet konjunkturstatistik, löner för landsting. Sedan 2001 har SCB producerat undersökningen på uppdrag av Medlingsinstitutet som är statistikansvarig myndighet inom arbetsmarknadsområdet

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Medlingsinstitutet
Kontaktinformation	Löner och arbetskostnader
E-post	lonestat@scb.se
Telefon	010-479 50 00 (Statistikservice)